

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/47/2019
Identifikačné číslo spisu: 1217207323
Dátum vydania rozhodnutia: 29.06.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1217207323.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Viery Petrikovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore veci žalobcov: 1/ X. D., nar. X. XX. XXXX, 2/ S. D., nar. X. XX. XXXX, obaja bytom H. B. Č.. XXXX/XX, J., obaja zast. advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, IČO: 47 244 895, proti žalovanej: Všeobecná úverová banka, a. s., Mlynské nivy č. 1, Bratislava, IČO: 31 320 155, zast. advokátskou kanceláriou Černejevová & Hrbek, s. r. o., Kýčerského ul. č. 7, Bratislava, IČO: 36 857 513, o určenie, že zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru je bezúročná, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 26Csp/32/2017, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. októbra 2018 sp. zn. 6Co/242/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej priznáva náhradu trov konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 21. marca 2018 č. k. 26Csp/32/2017-299 zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali určenia, že zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“ reg. číslo: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX uzavretá dňa 9.10.2015 je bezúročná a bez poplatkov a určenia, že zmluvná podmienka poplatok za poskytnutie úveru 120,00 eur, uvedená v čl. 1 bod 3. zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“ reg. číslo: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX uzavretá dňa 9.10.2015 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

1.2. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že žalobcovia ako dlžníci uzavreli so žalovanou ako veriteľom zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“ reg. č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, ktorej predmetom bol záväzok žalovanej poskytnúť žalobcom spotrebiteľský úver a záväzok žalobcov použiť poskytnuté peňažné prostriedky na dohodnutý účel a vrátiť ich spolu s úrokmi a poplatkami, ako aj splniť ďalšie záväzky podľa zmluvy. Úver bol poskytnutý za účelom financovania investície do nehnuteľnosti. Výška úveru bola stanovená sumou 12.000,- eur, lehota splatnosti bola určená v trvaní 48 mesiacov, úroková sadzba bola určená ako fixná počas celej lehoty

splatnosti úveru vo výške 7,9 % ročne. Celková výška každej anuitnej splátky bola stanovená sumou 307,47 eur, a to vrátane mesačnej splátky poistného v sume 9,72 eur. V bode 3. zmluvy bolo taktiež uvedené, že ročná percentuálna miera nákladov predstavuje 8,78 %, celkové náklady dlžníka predstavujú sumu 2.114,31 eur, v tejto boli zahrnuté úroky vo výške 7,9 %, poplatok za poskytnutie úveru vo výške 120,- eur, výška mesačnej anuitnej splátky v sume 297,75 eur, výška celkových nákladov dlžníka 2.114,31 eur a RPMN 10,24 %. Z Európskych informácií o spotrebiteľskom úvere vyplynulo, že žalovaná poskytla v rámci týchto informácií žalobcovi okrem iného informáciu o tom, že na získanie tohto spotrebiteľského úveru alebo na získanie spotrebiteľského úveru za ponúkaných podmienok nie je potrebné uzavretie poistenia na zabezpečenie spotrebiteľského úveru a ani ďalšia zmluva o doplnkovej službe. Žalobcovia svojim podpisom potvrdili, že tieto informácie prevzali dňa 29.10.2015.

1.3. Žalobcovia v žalobe tvrdili, že ročná percentuálna miera nákladov bola určená v zmluve nesprávne, a to v ich neprospech ako spotrebiteľov, pretože žalovaná v čl. 3 zmluvy - v rozpore s § 2 písm. g/ v spojení s § 19 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. - zahrnula do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov iba anuitnú splátku istiny a úroku bez mesačnej splátky poistného vo výške 9,72 eur. Na základe uvedeného je podľa žalobcov zmluva podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zák. č. 129/2010 Z. z. bezúročná a bez poplatkov. Žalobcovia ďalej poukázali na skutočnosť, že v zmluve nie je v rozpore s § 9 ods. 2 písm. l/ v spojení s § 11 ods. 1 písm. b/ zák. č. 129/2010 Z. z. stanovená konkrétna výška úroku a ani konkrétna výška istiny platených žalobcami pre žalovanú podľa zmluvy, keďže v zmluve je uvedená iba mesačná anuitná splátka vo výške 297,75 eur. Žalobcovia tak nevedia zo zmluvy určiť, koľko (aká konkrétna čiastka) z mesačnej anuitnej splátky vo výške 297,75 eur pripadá na istinu a koľko na úroky a aj z tohto dôvodu je zmluva podľa žalobcov v zmysle s § 9 ods. 2 písm. l/ v spojení s § 11 ods. 1 písm. b/ zák. č. 129/2010 Z. z. bezúročná a bez poplatkov. Žalobcovia ďalej uviedli, že v zmluve nie sú v rozpore s § 9 ods. 2 písm. k/ v spojení s § 11 ods. 1 písm. b/ zák. č. 129/2010 Z. z. uvedené všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, keďže žalovaná v čl. 3 zmluvy v rozpore s § 2 písm. g/ v spojení s § 19 ods. 2 v nadväznosti na § 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z. z. neuviedla všetky predpoklady na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, keď nezahrnula do predpokladov pre jej výpočet mesačnú splátku poistného vo výške 9,72 eur a aj z tohto dôvodu je zmluva podľa § 9 ods. 2 písm. k/ v spojení s § 11 ods. 1 písm. b/ zák. č. 129/2010 Z. z. bezúročná a bez poplatkov. Z rovnakého dôvodu je podľa žalobcov v zmluve nesprávne v rozpore s § 9 ods. 2 písm. k/ v spojení s § 11 ods. 1 písm. b/ zák. č. 129/2010 Z. z., uvedená celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť.

1.4. Z tohto skutkového stavu súd prvej inštancie vyvodil záver, že žaloba nie je dôvodná. V konaní nebolo podľa súdu prvej inštancie sporné, že predmetná zmluva má charakter spotrebiteľskej zmluvy. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcov, ktorým odôvodňovali svoj záver o bezpoplatkovosti a bezúročnosti zmluvy o úvere, že žalovaná v zmluve neuviedla konkrétnu výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov v tom zmysle, že v zmluve absentovalo konkrétne rozdelenie splátok na jednotlivé sumy zodpovedajúce práve výške pripisujúcej sa úhrade samostatnej istiny, samostatných úrokov, prípadne iných poplatkov a preto podľa ich názoru nebola splnená podmienka určená ustanovením § 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z. z., čo bez ďalšieho spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť celého úveru, súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že v zmluve o úvere nemusí byť jednoznačne určené, aká časť každej splátky bude započítavaná na istinu, prípadne iné časti splátky. Súd mal za to, že takýto výklad je nutné aplikovať aj na ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ citovaného zákona, a to z viacerých dôvodov. V prvom rade zákonodarcovi pri transponovaní smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES (ďalej len „smernica“), do právneho systému SR bol jednoznačne zrejмый a jasný obsah celej smernice aj povinnosti, ktoré mu z nej vyplývali. Táto v čl. 22 ods. 1 jednoznačne určovala, že obsahuje harmonizované ustanovenia, pričom členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od jej ustanovení. Je teda zřejmé, že aj keď vnútroštátny predpis sa v jazykovom vyjadrení líši od čl. 10 ods. 2 písm. h/ smernice, za žiadnych okolností ho nemožno vykladať rozširujúco, nakoľko samotná smernica kladie dôraz na harmonizáciu, a teda stanovenie jednoznačných pravidiel, okrem iného, aj pri stanovovaní obsahových náležitostí zmlúv o spotrebiteľských úveroch. V tomto prípade nemožno aplikovať ani ustanovenie § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko podľa názoru súdu nemožno mať pochybnosti o výklade ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i/ zákona č. 258/2001 Z. z.. Zákonodarca vo vnútroštátnej právnej úprave len jednoducho konkretizoval z čoho každá splátka pozostáva, pričom vzhľadom na nemožnosť odklonenia sa od

ustanovení smernice, výklad tak, ako ho podávajú žalobcovia, je neprípustný. Súd na zdôraznenie správnosti svojej argumentácie citoval aj ustanovenie čl. 23 smernice, v zmysle ktorého členské štáty ustanovia pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe tejto smernice a prijmu potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vykonávanie. Z uvedeného prijal záver, že hoci smernica neumožňuje (v zmysle čl. 22 ods. 1) zavádzanie ustanovení, ktoré sa od jej obsahu odchyľujú, v otázke sankcií za porušovanie vnútroštátnych ustanovení ponecháva členskému štátu možnosť rozhodnúť sa o ich charaktere, rozsahu a obsahu za podmienky zabezpečenia ich účinnosti, primeranosti a odrádzajúceho účinku. Aj z tohto súd vyvodzuje záver, že ak je obsahom smernice konkrétne ustanovenie, určujúce v tomto prípade konkrétne obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nemožno sa od tohto odchyliť, a teda ho ani vykladať v rámci transponovania a aplikácie vo vnútroštátnom predpise inak, ako to urobil Súdny dvor EU v následnom rozhodnutí. Nakoľko teda súd vylúčil možnosť rozšírenia, resp. sprísnenia právnej normy upravujúcej náležitosti zmluvy o úvere vo vnútroštátnych predpisoch (oproti úprave prijatej v smernici), nemožno dospieť k inému výkladu ako k tomu, že v prípade, ak dodávateľ v zmluve o úvere uviedol konkrétnu výšku, termíny a počet splátok úveru (ktoré v sebe zahŕňajú istinu, úroky a poplatky), splnil zákonnú podmienku určenú ustanovením § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. a nemožno zmluvu sankcionovať vyhlásením jej bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Záverom k tejto otázke súd dodal, že pri ustálení výkladu sporného ustanovenia vychádzal aj zo zásady proporcionality. Podľa názoru súdu totiž aj prípadné rozdelenie splátky úveru resp. jej pripísania na konkrétnu istinu, úroky, prípadne poplatky, by nemalo žiadny vplyv na ekonomické správanie spotrebiteľa, nemalo by to pre neho inú ako informačnú hodnotu. Preto aj v tomto prípade, kedy na výklad sporného ustanovenia existujú rôzne názory, nemožno za žiadnych okolností pričítať na ťarchu žalovaného, že sa jeho výklad nezhodoval s následným výkladom žalobcov a sankcionovať to konštatovaním bezúročnosti a bezpoplatkovosti celého úveru.“

1.5. K argumentácii žalobcov, že predmetný úver je bezúročný a bezpoplatkový aj z dôvodu, že do celkovej RPMN neboli v rozpore s ust. § 19 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. zahrnuté platby poistného, súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: „Pokiaľ ide o stanovenie ročnej percentuálnej miery nákladov, táto sa v zmysle § 19 ods. 2 citovaného zákona určuje ako celkový náklad spotrebiteľa spojený so spotrebiteľským úverom s výnimkou poplatkov, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za nedodržanie akýchkoľvek záväzkov ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a iných poplatkov okrem kúpnej ceny, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť za kúpu tovaru alebo uskutočnenie služieb bez ohľadu na to, či sa operácia vykoná v hotovosti alebo na úver. Celkové náklady spotrebiteľa sú definované v § 2 písm. g/ citovaného zákona, do ktorých okrem iných nákladov patrí aj poistné, ak spotrebiteľ musel túto doplnkovú službu uzavrieť, aby získal spotrebiteľský úver. Poistné musí byť zahrnuté do ročnej percentuálnej miery nákladov, a teda celkových nákladov spotrebiteľa iba v takom prípade, ak nejde o dobrovoľnú doplnkovú službu a uzavretie poistenia priamo podmieňuje uzavretie samotnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, resp. uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere za určitých podmienok. Z vykonaného dokazovania však jednoznačne vyplynulo, že uzavretie poistenia nebolo podmienkou uzavretia zmluvy, na základe ktorej bol žalobcom poskytnutý úver. Žalobcovia boli o tejto skutočnosti výslovne informovaní aj vo formulári Európskej informácie o spotrebiteľskom úvere, pri ktorom svojim podpisom potvrdili, že sa oboznámili s jeho obsahom. Z uvedeného je zrejmé, že splátky poistného teda ani nemali byť zahrnuté do ročnej percentuálnej miery nákladov a jej výška bola v zmluve uvedená správne.“

1.6. K námietke žalobcov týkajúcej sa nesprávne určenej RPMN uviedol, že táto bola v samotnej zmluve určená vyššie, teda v neprospech žalovanej. Takto chybné určená ročná percentuálna miera nákladov v žiadnom prípade nespôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť, nakoľko ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d/ sankcionuje spomínanou bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou iba také zmluvy, v ktorých je RPMN určená v neprospech spotrebiteľa.“

1.7. Pokiaľ ide o poplatok za poskytnutie úveru vo výške 120,- eur súd prvej inštancie uviedol, že z označenia poplatok za poskytnutie úveru je jednoznačné, že má ísť o poplatok za poskytnutie úveru, t. j. za úkony zo strany veriteľa súvisiace s poskytnutím úveru, ako napr. oslovenie dlžníka, zistenie jeho údajov, vypracovanie a uzavretie konkrétnej zmluvy, a teda úkony na strane veriteľa, ktoré sú nevyhnutné pre uzavretie konkrétnej zmluvy, ktoré sú internou záležitosťou veriteľa a súčasťou jeho nákladov. Práve poplatok za poskytnutie úveru predstavuje cenu za poskytovanie doplnkovej služby žalovanou, možnosť jeho uplatňovania pripúšťajú aj predpisy upravujúce spotrebiteľské vzťahy (samotný

zákon o spotrebiteľských úveroch na viacerých miestach vyslovne odkazuje na platenie poplatkov). Z uvedeného uzavrel, že na základe zisteného skutkového stavu nemožno v súvislosti s dojednaním poplatku za poskytnutie úveru vyvodit' záver o existencii nekalej zmluvnej podmienky v zmluvnom vzťahu medzi žalobcami a žalovaným.

1.8. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 2 C. s. p. a úspešnej žalovanej priznal nárok na ich náhradu v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 24. októbra 2018 sp. zn. 6Co/242/2018 na odvolanie žalobcov rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (prvý výrok) a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (druhý výrok). V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že aktuálna judikatúra Najvyššieho súdu SR vyriešila otázku, či zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky a vyriešila ju tak, že tieto údaje zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať nemusí. Z odôvodnenia rozhodnutia Najvyšší súd SR zo 17. 4. 2018 sp. zn. 3Cdo/56/2018 výslovne odcitoval: „V úvode všeobecnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z. z. sa uvádza, že „predložený návrh zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov je svojím obsahom úplnou transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS do slovenského právneho poriadku. Uplatňovaním tejto novej úpravy bude slovenský úverový trh zosúladený v rámci vnútorného trhu Spoločenstva, čo prispeje k posilneniu dôvery a právnej istoty spotrebiteľov a poskytovateľov spotrebiteľských úverov najmä pri cezhraničných transakciách. V závere všeobecnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z. z. sa konštatuje, že predkladaným zákonom je Smernica transponovaná do slovenského právneho poriadku v plnom rozsahu. Vo všeobecnej časti dôvodovej správy k ustanoveniu § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. sa zdôrazňuje zásadný význam v ochrane spotrebiteľa v zmluvných vzťahoch, ktorý má dostatočné množstvo informácií o podmienkach úveru, nákladoch a záväzkoch, ktoré z neho vyplývajú. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí uvádzať celkovú výšku, menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie (v zmluve musí byť zrozumiteľne uvedené, aká je celková výška a mena poskytnutého spotrebiteľského úveru, prípadne strop, do ktorého spotrebiteľ môže opakovane čerpať finančné prostriedky). Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí upravovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (spotrebiteľ musí byť zrozumiteľne informovaný v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť si povinnosti (splácať istinu, úroky a iné poplatky) vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere). Smernica ako špecifický prameň práva (norma práva) Európskej únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný smernicou prijatím transpozíčných opatrení vo svojom právnom poriadku. Na tento účel musia byť ustanovenia Smernice vykonané tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná a aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť. Zásada konformného výkladu vyžaduje, aby sa súdy pri interpretácii vnútroštátneho práva usilovali dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť (pozri bližšie rozsudok Európskeho súdneho dvora C-212/07, bod 110.). Rozsudok konštatoval, že Smernica bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti, než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 Smernice. Aj so zreteľom na to sa v praxi všeobecných súdov Slovenskej republiky vyskytujú (resp. vyskytovali - viď ďalej) pochybnosti o tom, či text „zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia“ (článok 10 ods. 2 písm. h/ Smernice) obsahovo zodpovedá textu „zmluva o spotrebiteľskom úvere ... musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia“. Ako už ale bolo uvedené vyššie, úmyslom zákonodarcu, ktorý zreteľne vyjadril aj v úvodnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z. z., bolo transponovať Smernicu v celom rozsahu. Úmyslom zákonodarcu teda bezpochyby nebolo, aby novo prijímané ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. bolo v rozpore s článkom 10 ods. 2 Smernice. To je skutočnosť, na ktorú musí vziať zreteľ vnútroštátny súd pri aplikácii § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. V zmysle vyššie uvedeného nemožno od dodávateľov v zmluvách

uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z. z. žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky). Pokiaľ ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. uvádza pojmy „výška“, alebo „počet“ či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je za použitia eurokonformného výkladu dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa. Z dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z. z. v žiadnom prípade nevyplýva, že by zámerom zákonodarcu bolo, aby ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ tohto zákona sprísnilo požiadavku zakotvenú v Smernici, teda to, aby zmluva o úvere upravovala výšku, počet a termíny splátok ako súboru, ktorý zahŕňa istinu, úroky a aj iné poplatky. Podľa presvedčenia dovolacieho súdu zohľadňujúceho aj účel zákona vyjadrený v dôvodovej správe teda § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. nestanovuje požiadavku odlišnú od toho, ako ju vymedzuje článok 10 ods. 2 písm. h/ Smernice.“ Je preto správny záver súdu prvej inštancie, že v tomto ohľade predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere netrpí žiadnou vadou, ktorá by spôsobovala bezúročnosť a bezpoplatkovosť predmetného úveru, uzavrel odvolací súd.

2.1. Pokiaľ ide o poplatok 120,- eur odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku a dodal, že ak sa žalobcom zdal poplatok vo výške 120,- eur za poskytnutie úveru príliš vysokým v porovnaní s výškou úveru 12.000,- eur, nemuseli so žalovanou uzavrieť predmetnú zmluvu o úvere a mohli hľadať inú banku na trhu, ktorá si za poskytnutie úveru účtuje nižší poplatok. Nedá sa akceptovať, aby žalobcovia, ktorí veľmi dobre vedeli, poplatok v akej výške budú musieť zaplatiť za poskytnutie úveru a evidentne s ním (s jeho výškou) v rámci uzavretia predmetnej zmluvy súhlasili, následne zaujali stanovisko, že poplatok v tejto výške predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie v ktorom žiadali, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil v zmysle ich žaloby ev. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V dovolaní uviedli, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj jemu predchádzajúci rozsudok súdu prvej inštancie sú založené jednak na nesprávnom posúdení veci v riešení otázky, ktorá ešte nebola dovolacím súdom riešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) a jednak sú výsledkom nesprávneho procesného postupu, ktorým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP).

3.1. V súvislosti s namietaným nesprávnym právnym posúdením veci žalobcovia za otázku neriešenú považovali otázku (ne)možnosti euro-konformného výkladu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. l/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného ku dňu uzatvorenia spornej zmluvy. Argumentovali, že požiadavka zákona o spotrebiteľských úveroch na náležitosti úverovej zmluvy v čase jej uzavretia je iná od požiadavky Smernice č. 2008/48/ES. Trvali na tom, že v čase uzavretia úverovej zmluvy zákon explicitne uvádzal, že úverové zmluvy musia obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, teda zákon nad rámec smernice požadoval členenie splátok istiny ako aj splátok úrokov splátok iných poplatkov. Výklad, ktorý použil odvolací súd je v rozpore so zákonom, s princípom zákazu pravej retroaktivity a právnej istoty. Z rovnakých dôvodov spochybnil aj rozhodnutie aj Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/146/2017, ktoré nemôže predstavovať ustálenú prax dovolacieho súdu, pretože je ojedinelé a nie je potvrdené názorom veľkého senátu.

3.2. V súvislosti s prípustnosťou dovolania i dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP žalobcovia uviedli, že odvolací súd nedal v rozsudku žiadnu odpoveď na to, skutočnosť že, v čase uzavretia zmluvy zákonodarca vyžadoval rozpis splátok, že výklad, ktorý súd použil pri aplikácii ustanovenia § 9 ods. 2 písm. l/ zákona o spotrebiteľských úveroch neprichádza do úvahy s poukazom na potrebu rešpektovania zásady právnej istoty. Ďalej rozsiahle namietali, že sa odvolací súd nevyporiadal s ich námietkami vo vzťahu k nesprávne určenej RPMN ako aj poplatku za poskytnutie úveru vo výške 120 €.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu považovala rozsudky odvolacieho súdu aj súdu prvej inštancie za vecne aj procesne správne, mala za to, že dovolaťom nesvedčia uplatnené dovolacie dôvody, a preto navrhla dovolanie zamietnuť a zaviazat' ich na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Dovolatelia v priebehu dovolacieho konania podali viacero podaní, v ktorých opakovali svoju argumentáciu zhodnú s argumentáciou uvedenou v priebehu celého konania. Ostatným podaním (22.10.2019) poukázali na dôvody osobitného zreteľa na strane dovolaťov v súvislosti s rozhodnutím o

náhrade trov dovolacieho konania aj s ohľadom na rozsudok ESD C-331/18.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

10. Dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP vidia dovolatelia v odopretí práva na spravodlivý proces, ktoré spočíva v neodôvodnení rozsudku odvolacieho súdu, ktorý po skutkovej ani po právnej stránke sa jasne, určito a zrozumiteľne nevysporiadal s ich argumentáciou týkajúcou sa nemožnosti použitia euro-konformného výkladu § 9 ods. 2 písm. l/ zákona o spotrebiteľských úveroch a právnou argumentáciou ohľadom nesprávnych údajov uvedených v zmluve.

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) C. s. p. je treba rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca. Podstatou tohto práva je zabezpečiť fyzickým a právnickým osobám možnosť domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty, ktoré im právny poriadok priznáva. Nesprávnym procesným postupom sa rozumie iba faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu. V zmysle § 420 písm. f) C. s. p. je teda relevantný taký nesprávny procesný postup, ktorý vylučuje stranu sporu z realizácie jej procesných oprávnení a ktorý marí možnosť jej aktívnej účasti na konaní. Pre procesnú stranu z práva na spravodlivý súdny proces nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom (I. ÚS 50/04, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 252/04).

12. Pokiaľ dovolatelia namietali, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, najvyšší súd predovšetkým pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre

rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Treba zdôrazniť, že len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje žiadne dôvody alebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť a súčasne aj dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p..

13. Najvyšší súd po preskúmaní veci nezistil, že by v danej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 C. s. p., ktorým by došlo k porušeniu práva žalobcov na spravodlivý proces.

14. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobcov a vyjadrenia žalovaného, zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie a za týmto účelom aj doplnenie ďalších dôvodov. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v takomto prípade postačí, ak odvolací súd v rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie a musí byť preto posudzované v kontexte s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým, ako už bolo uvedené, vytvára organickú jednotu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj rozsudku súdu prvej inštancie, nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

15. Konajúce súdy dali dostatočnú odpoveď k požiadavke určenia konkrétnej výšky, počtu a termínom splátok, ktoré v sebe zahŕňajú istinu, úroky a iné poplatky, a to v bode 31. rozsudku súdu prvej inštancie a bodoch 13. a 14. rozsudku odvolacieho súdu. S odkazom na rozhodnutie ESD C-212/07 a judikatúru NSSR sp. zn. 3Cdo/56/2018 zo 17.4.2018 a 3Cdo/146/2018 uzavreli, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vydrevenie toho, aká je vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. Nedôvodné sú aj námietky týkajúce sa väd v odôvodnení nesprávnej určenej RPMN (dovolací súd odkazuje na body 32. a 33. rozsudku súdu prvej inštancie), resp. námietky týkajúcej sa absencie zdôvodnenia určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky spočívajúcej v poplatku za poskytnutie úveru vo výške 120,- eur (dovolací súd odkazuje na body 34. - 36. rozsudku súdu prvej inštancie a bod 15. odvolacieho rozsudku).

16. Žalobcovia preto nedôvodne argumentovali, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcov.

17. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnou otázkou nastolí, nie už tým, pod ktoré písmeno ustanovenie § 421 CSP ju podradí.

18. Žalobcovia vyvodzujú prípustnosť ich dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak toto rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Právne posúdenie, či konkrétna otázka už bola alebo nebola dovolacím súdom vyriešená, je totiž jadrom dovolacieho konania.

19. Právnu otázku nastolenú dovolateľmi - (ne)možnosti euro-konformného výkladu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného ku dňu uzatvorenie spornej zmluvy - možno pokladať za vyriešenú uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22.2.2018, so záverom, že: „Pokiaľ ide o to, či zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorú uzatvorili strany sporu, obsahuje výšku, počet a termíny splátok úrokov a iných poplatkov, je potrebné mať na zreteli, že eurokonformný výklad § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. umožňuje dospieť k záveru, že toto ustanovenie nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné vymedzenie vnútornej skladby jednotlivých splátok, to znamená určenie, aká časť každej jednotlivej splátky sa použije na splátku istiny a aká jej časť spláca bežné úroky a poplatky“. Na toto rozhodnutie nadviazali ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu ako napr. 2Cdo/235/2017, 4Cdo/211/2017, 5Cdo/132/2017, 1Cdo/28/2019, 7Cdo/22/2021, pričom vyslovili zhodný právny názor.

20. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je aj prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (R 71/2018). Dovolateľmi nastolená právna otázka je teda dovolacím súdom riešená a z hľadiska frekvencie rozhodnutí najvyššieho súdu patrí do ustálenej praxe dovolacieho súdu.

21. Judikatúra Najvyššieho súdu SR je súladná aj s rozhodovacou činnosťou ESD, ktorý v rozsudku z 5.9.2019 vo veci C-331/18 vyslovil, že „Článok 10 ods. 2 písm. h) až j) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej, podľa ktorej musí zmluva o úvere špecifikovať rozpis každej splátky určenej, podľa prípadu, na amortizáciu istiny, splatenie úrokov a ostatných nákladov. Článok 10 ods. 2 a článok 22 ods. 1 smernice 2008/48, ako boli vyložené rozsudkom z 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), sa majú uplatniť na zmluvu o úvere, o akú ide vo veci samej, ktorá bola uzatvorená pred vyhlásením tohto rozsudku a pred zmenou vnútroštátnej právnej úpravy vykonanou s cieľom dosiahnuť súlad s výkladom prijatým v uvedenom rozsudku.“

22. Dovolací súd má z uvedených dôvodov za to, že odvolací súd ani prvoinštančný súd nepochybili pri riešení nastolenej otázky, možno skonštatovať, že vec správne právne posúdili, svoje rozhodnutia aj dostatočne odôvodnili, pričom sa dostatočne vyporiadali so všetkými dôležitými okolnosťami prejednávanej veci a dôsledne sa vyporiadali aj s podstatnými argumentami a námietkami strán sporu.

23. Žalobcovia napadli dovolaním vecne správny rozsudok odvolacieho súdu. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto ich dovolanie ako nedôvodne podané podľa § 448 CSP zamietol.

24. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému úspešnému v dovolacom konaní priznal ich plnú náhradu, a to uložením povinnosti žalobcom zaplatiť náhradu týchto trov s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 1 a 2 C. s. p.). Dovolací súd nezistil dôvody pre nepriznanie náhrady trov konania (§ 257 CSP), pretože dôvody hodné osobitného zreteľa nezistil.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok